

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în vederea consolidării cadrului juridic privind răspunderea patrimonială și disciplinară a magistraților, cu respectarea independenței justiției, garantată de Constituția României.

Proiectul vizează operaționalizarea unor mecanisme de răspundere existente în lege, care, în fapt, sunt în mare măsură lipsite de efect util. Modificarea nu are în vedere sancționarea actului de justiție sau a interpretării juridice.

Potrivit art. 52 alin. (3) din Constituția României: *Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.*

Deși Legea nr. 303/2022 reglementează în mod formal acest mecanism de atragere a răspunderii profesionale, analiza aplicării sale efective reflectă faptul că acțiunea în regres este foarte dificil de realizat. Acest lucru este cauzat de existența unui termen special de exercitare a acțiunii în regres, coroborat cu durata îndelungată a procedurilor administrative obligatorii.

Prezenta inițiativă legislativă corectează disfuncționalități structurale ale cadrului normativ existent, în scopul asigurării caracterului efectiv al normelor privind atragerea răspunderii magistraților.

În sfera erorilor judiciare a fost adăugată nerespectarea deciziilor Curții Constituționale a României sau a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii, pe lângă încălcarea evidentă a dispozițiilor legale de drept material ori procesual, prin care au fost încălcate grav drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, producându-se o vătămare care nu a putut fi remediată printr-o cale de atac ordinară sau extraordinară.

Aceleași dispoziții privind nerespectarea deciziilor Curții Constituționale a României ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor

ROMANIA

În interesul legii au fost adăugate și în cadrul definițiilor prevăzute la art. 272 din Legea 303/2022 privind reaua-credință și grava neglijență.

Motivația adăugării deciziilor CCR și a RIL pronunțate de ICCJ o reprezintă faptul că acestea sunt acte jurisdicționale cu caracter general obligatoriu, potrivit art. 147 alin. (4) și art. 126 alin. (3) din Constituție. Eliminarea acestei norme în anul 2022 a avut un impact negativ asupra caracterului efectiv al obligativității deciziilor CCR și ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, reintroducerea acestora fiind necesară pentru asigurarea coerenței ordinii constituționale și a disciplinei profesionale a magistraților.

De asemenea, modificarea formei actuale a art. 269 alin. (12) din Legea 303/2022 devine necesară, fiind structurată în două articole distincte:

(12) După comunicarea hotărârii definitive pronunțate în acțiunea prevăzută la alin. (1) prin care a căzut în pretenții, statul, prin Ministerul Finanțelor, va exercita acțiunea în regres împotriva judecătorului sau procurorului, fără a putea aprecia asupra oportunității exercitării acesteia.

Prin această modificare, statul, prin Ministerul Finanțelor exercită în mod automat acțiunea în regres, urmare a hotărârii pronunțate în condițiile art. 269 alin. (1) prin care a căzut în pretenții, fără a mai analiza oportunitatea exercitării acțiunii în regres. Conform prevederilor alin. (12), hotărârea adoptată de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii în condițiile alin. (10) prin care s-a constatat faptul că eroarea judiciară este urmarea exercitării funcției de către judecător sau procuror cu rea-credință sau gravă neglijență constituie temei al răspunderii disciplinare.

Această distincție este necesară, fiindcă urmare a anchetei desfășurate de către secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii se va proceda la atragerea răspunderii disciplinare a magistratului, dacă s-a constatat faptul că eroarea judiciară este urmarea exercitării funcției de către judecător sau procuror cu rea-credință sau gravă neglijență.

Cu aceeași forță, hotărârea adoptată de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii va putea fi folosită de către magistrat în apărarea sa, în cazul prevăzut de art. 269 alin. (10) lit. c) din Legea 303/2022.

Soluția legislativă nu afectează independența judecătorilor și procurorilor, întrucât nu vizează soluția judiciară în sine, ci încălcarea unor obligații exprese, clar și limitativ

ROMANIA

prevăzute. Deși legea în vigoare prevede obligația statului de a exercita acțiunea în regres, mecanismul este condiționat de parcurgerea unei proceduri prealabile care, în fapt, lipsește de eficiență această obligație, dat fiind și termenul de un an în care poate fi exercitată acțiunea în regres.

Astfel, prin actuala modificare se consacră caracterul obligatoriu și necondiționat al exercitării acțiunii în regres, în cazul în care există o hotărâre definitivă prin care statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare ale magistraților. De asemenea, se elimină orice marjă de apreciere a oportunității exercitării regresului și se asigură corelarea efectelor hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii cu răspunderea patrimonială și disciplinară. Aceste soluții sunt conforme jurisprudenței naționale și europene, urmând ca magistrații să își exercite toate drepturile prevăzute de lege în cadrul respectivei acțiuni în regres a statului.

Un alt element esențial al proiectului îl constituie majorarea termenului de exercitare a acțiunii în regres, de la un an la trei ani de la data plății de către stat a sumelor datorate cu titlu de despăgubire, acesta fiind termenul general de prescripție pentru exercitarea unei acțiuni, constituind un termen rezonabil pentru statul român. Totodată, pentru a preveni orice risc de presiune financiară disproporționată și pentru a proteja patrimoniul personal al magistraților, proiectul instituie obligația încheierii unei asigurări de răspundere civilă profesională, în prezent existând doar dreptul acestora de a încheia o asigurare. Pe de altă parte, asigurarea nu afectează independența magistraților, existând și în cadrul altor profesii și acoperă riscurile patrimoniale rezultate din exercitarea funcției, în cazurile în care se admite acțiunea în regres a statului împotriva magistratului.

Prin ansamblul soluțiilor propuse, proiectul consolidează respectarea Constituției, transformă mecanismele de răspundere existente în instrumente efective, fără a afecta independența justiției, fiind pe deplin compatibil cu Constituția României și cu normele europene.

În temeiul art. 111 alin. (1) din Constituția României, republicată, vă adresăm rugămintea de a solicita Guvernului să comunice punctul de vedere asupra prezentei propuneri legislative.

INIȚIATOR:

Senator AUR Vlahu Nicolae

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea Legii
nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	SİMION GEORGE NICOLAE	AUR	
2	ENACHE MIHAIL ADRIAN	AUR	
3.	AVRĂMEȘCU ȘTEFĂNIȚĂ ALIN	AUR	
4.	Velcescu Florin Bogdan	AUR	
5.	RADU FABIAN - CRISTIAN	AUR	
6.	PĂNESCU SILVIU - TITUS	AUR	
7.	Bine Daniel - Răzvan	ALLR	
8.	Munteanu Nabru	AUR	
9.	Butura Cristina-Irina	AUR	
10.	GURCU SILVIU - OSMAN	AUR	
11.	BRUYNSEELS RAMONA IOANA	-AUR	
12.	ȘERBAN GIANIHA	AUR	
13.	IACAR ROMICA	AUR	
14.	MÎHĂEȘCU MUGUR	AUR	

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

[illegible]

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative - Lege pentru modificarea și completarea Legii
nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	PEIU PETRIȘOR	AUR	
2.	Pete Gheorghe Gheorghe	AUR	
3.	CLIMBÎR MĂRIN	AUR	
4.	CHERIÎ COSTACHE	AUR	
5.	Ioan B. Ciprian	AUR	
6.	SILVOS EUGEN CRISTIAN	AUR	
7.	Ilhan Geamăan	AUR	
8.	Silveanu Gheorghe	AUR	
9.	STELIA MIHAILA	AUR	
10.	Sandu M. Ionut	AUR	
11.	TAUCAN-FERNANDES LUMINIȘA	AUR	
12.	Bocean Dorina	AUR	
13.	VLAHU NICOLAE	AUR	
14.	Blășu Laurentiu	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Lege pentru modificarea și completarea Legii
nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15.	Dumitrescu ^{Găstinaș} Gabriela	AUR	
16.	VASILE MARIANA	AUR	
17.	Lăușcă Sorin	AUR	
18.	Spău Dumitru	AUR	
19	Parasea Teofil	AUR	
20	STOICA CIPRIAN - TITI	A.U.R.	
21	Andrei Stălan	AUR	
22	DANIELA STEFANESCU	AUR	
23	CHECĂȘU MIRCEA	AUR	
24	ROMAN MARIUS-VALENTIN	AUR	
25.	CONSTANTINESCU ROSICA	AUR	